

Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos konkursui

Pasvalio Petro Vileišio gimnazijos 3^d klasės mokinė

Agnė Vaičeliūnaitė

Esė kūriniai

Hipochondrikės* užrašai. Simptominis škvalas.

Kaip ir kiekvienas dvikojis primatas, visada turėjau reikalų su savo baimėmis. Neretai jos sliuogdavo mano silpnumo kamieniu lėtai ir tyliai kol galiausiai plėšrūniškai išalkusios išdraskydavo pačią šerdį. Tas skausmas nebūdavo dramatiškai kankinantis su begalėmis pompastiškų aikčiojimų. To išvis negalėjai pavadinti skausmu, greičiau lėtine realybės suvokimo žūtimi. Dar beprotiškesnis būdavo nerimo rūkas. Jis užguldavo akių vokus, sakytum, netgi šnopusdavo į kaktą, taip palikdamas ant jos keletą atrių prakaito lašų. Kartais nerimas įsigudrindavo susisukti gūžtą kažkur paširdžiuos. Negailėstingais jaudulio gūšiais virpindavo greitai susitraukinėjančią širdį iš savo centrinės būstinės. Tokiomis gyvenimo akimirkomis aš jaučiausi tarsi buvusi, esama ir būsima. Žodžiu, išpainiojusi laiko burėse artėjau prie beprotybės pilaitės. Vartų niekas nedarė. O jei būtų atidarę ir įtraukę? Tik retas sugrįžta, o ir grįžtančio niekas nelaukia. Nebent amsintis šuva, badmiriaujantis vienatvės būdoje.

Akies tikas. Lengvas judesys balerūniškai suvirpindavo blakstienas. Jos stilingai suplasnodavo vorele. Tomis akimirkomis nueidavau į vonią, atsistodavau prie veidrodžio ir kartais ištisia valandą įsistebeilydavau į savo regos organą. Jo laikiklis ritmingai judėjo. Turbūt taip trūkčiojo mano blogos mintys. Už kiekvieną mintį po vieną trūktelėjimą, o kadangi tų minčių turėjau tikrai ne tuziną ir ne šimtą, akies tikas ilgam savotiškai papuošdavo iš apatijos surambėjusį mano veidą. Jokios mimikos, jokios juoko raukšlės – tik trūkčiojančios gyvenimo prarajos. Atsiveriu – užsiveriu. Atsiveriu – įkrentu.

Galūnių tirpimas. Tada sužinojau, kad egzistuoja subtili nejautra – užčiuopi esant, bet nejauti būnant. Lyg kūju sutrupintos pėdos mindydavo žemę ir aš klupdavau. Kartais rodydavosi, kad žemė pakeitė savo būseną – iš kieto kūno virto minkštais pogulio patalais. O aš ir atguldavau. Štai guliu, štai kvėpuoju, pėdų ir blauzdų greitkeliais cirkuliuoja aštrūs smeigtukai. Kai eismas staiga sustodavo, aš pakildavau. Lyg niekur nieko savotiško paralyžiaus ištiktas individas tęsia kelionę gyvenimu. Štai einu. Štai gyvas.

Galvos skausmas. Taip taip, geriausias žmogaus draugas po šuns. Gal ne geriausias, bet geriausiai pažįstamas. Principas toks: kažkas pasiima gražtą, grėžia kaukolę, plekšnoja per smegenis ir vargo nemato. Be to, išima bet kokias blaivias mintis ir paskandina jas skausmo ežeruose. Atrodo, į abu smilkinius išmeigti šalti pistoletai. Tada aš jausdavausi, lyg su kažkuo žaisčiau rusišką ruletę ir niekas manęs neklaustų, ar aš noriu. Ir niekada nepatyriau lemiamo *bang bang*.

Nemiga. Lubos artėja, lubos tolsta. Taip niekada ir nepagaudavau jų vienoje vietoje tomis naktimis. Judėjo neritmingai, gaudydavo mano paklaikusį žvilgsnį ir tyliai prunkšdavo. Žiūrėdavau metro platumo akimis į nakties nuosėdomis apsuptą lempą. Man ji primindavo siūbuojantį Nojaus laivą, kuriame manęs niekas nelaukia. Išsigelbėjimas neduotas silpniesiems. Nemigos tvanas užpildavo gruoblėtas mintis, įkaitusias jausenas, nenurimstančius viso kūno virpulius. Ir visai nepaskandindavo – viskas plūduriuodavo. Užkutenta nerimo pirštais, išsinerdavau sekundėlei iš jų ir skubėdavau į virtuvę. Du šaukšteliai nusususio valerijono nuplūsdavo mano skrandžio gelmėn. Bet nenumalšindavo įsisiautėjusio nemigos škvalo. Gal tik truputį priverdavo langus, kad visiškai nesutraiškytų manęs metaliniais gūšiais. Lubos artėja, lubos tolsta.

Kartais baimė apdraudžia nuo mirties.

Kartais mirtis apdraudžia nuo baimės.

Dievaži, vis dar neišsirenku su kuriuo draudimo agentu nueiti arbatos.

Alisoms apie religiją

Dievo nebėra. Dabar yra „Maxima“. Dabar, būtent dabar, pats tinkamiausias metas uždegti žvakutę ir pasimelsti šiai dievybei. Lėtai priklupkite, keliais lengvai palieskite žemę, praverkite pinigine, išsiimkite mėlyną banknotėlį, kuriame pavaizduotas gerai paišlaidauti nusiteikęs Vydūnas, ir sukalbėkite užtikrinto vartotojo poterį: „... Tikiu Maximą, motiną visagalę, turtingųjų ir bėdžių pribuvėją, ir cirkuliuojančią jos apyvartą, mūsų pinigų rijikę, kuri prasidėjo ir, po galais, „neužsilenkė“, gimė iš akcijų mylėtojų, kentėjo dėl konkurencijos su „Norfa“, buvo sulysusi dėl krizės, kone numirus ir palaidota. Nužengė į pragarus. Trečiąją dieną (bet ne po Velykų, o, pasirodo, prieš pat Kalėdas) kėlėsi iš numirusių, įžengė, prisipumpavusi šlamančių, cirkuliuoja sau kaip cirkuliuavusi, iš ten ateis vartotojų piniginių teisti.“

Sukalbėjote? Puiku. Esate nuostabus, pavyzdingas vartotojas. Jei minutėlę suabejojote, ar tikrai neturite reikalų su „Maximos“ garbintojais, – galiu jus nuraminti. Malda, tarsi kokį plastilino gabalą, galite minkyti savaip. Vietoj tikėjimo į „Maximą“, jūs galite pasirinkti tikėjimą į „Norfą“, „IKI“, „RIMI“, net patį „Babiloną“ ar „Akropolį“ (jei tik senovės graikai ir babiloniečiai dėl to kapuose nesivartys). O man tai kas...

Vis dar abejoju, ar vartojimas yra monoteistinė ar visgi politeistinė religija. Viena vertus, tu gali tikėti į daugelį prekybos tinklų, kita vertus – dažniausiai turime patį mėgstamiausią ir į jį šventai tikime. Tai tikrai labai painu. Tačiau dar painiau tai, kad lieka neaišku, kas čia yra plaštakės: ar tai vartotojai, kurie eina ten, kur siūlo už priimtinesnę kainą, ar prekybininkai, kurie verčiasi per galvas, kad parduotų savą prekę? Štiš, plaštakės!!!

Tarkime, kad vartojimas nėra religija. Tarkime, kad tai – nevalingas veiksmas, kurį atlieka beveik visi žmonės. Įėję į parduotuvę nevalingai paimame prekių krepšelį, nevalingai pradedame nuo kasdienio vartojimo prekių, tolstame nukainotų varškės sūrelių link, artėjame prie brokuotų ir beprotiškai nupigintų molinių vazonų, neatsilaikome nesusižavėję žieminiiais batais, kuriems taikoma 75 procentų nuolaida (nepaisant fakto, kad lauke jau geras mėnuo čiulba mūsų paukštužėliai, apdainuodami skaisčių pavasari), ir užbaigiame keliais buteliais „Lituanicos“ kuriai taikoma 5 procentais didesnė nuolaida nei kitame prekybos centre. Mat baliai – reikalas rimtas, o rimtiems reikalams ir reikiamas kiekis rimto antpiliuko būtinas. Visą galingą prekių arsenalą velkame kasos link. Eilė dažniausiai būna tokio ilgio, kaip senais gerais laikais prie „sasiskų“. Atsipeikėję ir pažiūrėję, kad rankoje laikome ne talonėlį, o piniginę su mielais lietuviškais litais, pajuntame, jog jau skenuojamos prekės. Miela moteriškė aksominiu balsu pareikalauja aksominės sumelės pinigų. Mintyse grįžtame prie senų gerų laikų, pasirenkame patį riebiausią rusišką keiksmazodį, ten pat smegenų gilumoje nusikeikiame, o pardavėjai padovanoję įtariamai nuoširdžią šypseną ir rankoje suspaudę jos atmestus „Darių ir Girėną“ bei keletą varganų kapeikų, grįžtame į skaudžią realybę. Lyg šaltu dušu aplietas žmogus jau supranti, kad išpirkai trečdalį Kinijos.

Taigi, lieka neaišku, kas yra vartojimas. Nors įžangoje riebiai tēkšta mintis, esą „Maxima“ yra Dievas, – amoraliai smeigianti, aš pasilieku ją. Tik nesakykite, kad kartais nebūnate tarsi Alisa, kuri, pamačiusi baltą triušį, nulekia paskui jį ir įkrinta į duobę, taip atsidurdama Stebuklų šalyje. Tik skirtumas tas, kad nūdienoje tas baltas triušis yra reklama. Jos rankomis neapčiuopi, bet, apkerėtas velniško įtaigumo, įkrenti į duobę – vartotojiškumo duobę. Tačiau, gaila, toje duobėje anaipol ne Stebuklų šalis, o 50 procentų akcija smegenims su rekomendacija nedelsiant jas įsidėti.

Gamtininkams apie medžioklę

Mažutė dekoratyvinė žiurkė (*Rattus norvegicus*) kaukšėjo dar visai šviežiai aplytu asfaltu. Prisirpęs dulkių kvapas gėrėsi į jos chemiškai apdorotus plaukus, kurie gavę drėgmės panašėjo į vasaros išdailintą šieno kaugę. Kiekvienas jos veido raumuo buvo pasiutusiai įsitempęs, o kai kiek atsipalaiduodavo, jau būdavo vėlu – gilios raukšlės, įsikalusios į šią nekaltą veido mimiką, badėsi kaip priekaištas jaunystei ir kaip desertas senatvei. Jos kūnas buvo panašus į bolidų išvažinėtą trasą, o kailiukas vos dengė kalcio stokojančius kauliukus. Tačiau šį dekoratyvinį stebuklą puošė galybė sidabro dirbinių ir dvi masyvios egiptietiškos apyrankės, kiek išmušančios iš Rytų Europos konteksto apkalbėtąją. Ši mažutė dekoratyvinė žiurkė judėjo keturių metrų per minutę greitumu. O gal greičiau lėtumu. Vienintelis tikslas – atkreipti į save dėmesį. Ji buvo pasiruošusi visiems laboratoriniams bandymams ir tyrimams, kaip ir dera šiam gležnam gyvūnėliui.

Apsukrus, kiek nusipenėjęs jaguaras (*Panthera onca*), nešinas įmantriu segtuvu, judėjo centro link. Jo žvitrūs akys šokinėjo kaip aliejuje įkaitinti mėsos gabaliukai. Švarko skvernai plaikstėsi šiaurinio vėjo šiurkščiai užgauti. Išblizgintas apavas blizgėjo labiau už saulės pabučiuotus ištaigingų automobilių kapotus, o prabangus laikrodys tikšėjo skubančio žmogaus melodijas. Tos melodijos rūstino vėluojantį grobuonį ir jis suraukė Brežnevo antakiams prilįstančius plaukų brūkšnelius kaktos srityje. Iš kelnų kišenės nevalingu judesiu bandė išsitraukti kažką gyvybiškai svarbaus. Auksinis „Marlboro“. Kaip vėliau paaiškėjo, šis gyvybiškai svarbus pakelis buvo tuščias. Įvykis vos nesukėlė miokardo infarkto apkalbėtajam. Pradėjęs ieškoti atsarginio pakelio slaptoje švarko kišenėje, tarsi netyčia patvirtino „Panthera onca“ rūšies individų atsargumo instinktą. Voila! Rasta.

Tą popietę miestas dūzgė kaip bitėmis persirpęs avilys. Visur garavo kiek apstipusios šeimyninės idilės kvapas. Kažkur netoliese, vitrinų spindesio upėje, šūkavo atgrasus pienburnis. Čaižiu, kone tūkstančiais kulų galvą perveriančiu spiegiu jis reikalavo nupirkti jam kosminio laivo modelį. Atsirado mat jaunas Gagarinas... Tik užvalgi akis galėjo nuskenuoti regos plotą ir savyje detalizuoti informaciją. Nors iš pažiūros atrodė, jog viskas paprasta, jog diena mieste smilksta kaip visada lėtai ir tipiškai, iš tikrųjų buvo galima pajusti džiunglių dvasią. Vyko lėtinė medžioklė.

– Oi, atleiskite, aš netyčia, – graudulingu balsu sucypė mažutis, neva silpnas gyvūnėlis, kai atsitrenkė į daug stambesnę ir brandesnę žvėrį.

– Čia mano kaltė, panele, – sodriu balsu garsiai išriaumojo jaguaras, rinkdamas išsiplaikčiusius lapus nuo žemės. – Kokia jūs graži. Gal kavos?

– Tai kad aš jūsų visai nepažįstu, – atšovė ramiai, bet geidulingai.

– Susipažinsime, – murktelejo jaguaras. – Eime.

Dvi figūros palengva išnyko vakarėjančio miesto sugaištyje. Liko neaišku, kuris kurį sumedžiojo. Bet išsiaškinsime po kelių mėnesių tipiškoje gyvenimo būdo laidoje. Nelygu kuris anonsas aštriau nugalastas bus, nelygu kokius saldinius labiau mėgstate: ar plataus asortimento „Rūtos“, ar seną gerą „Nomedos“...

Porcelianas

Kartais pagalvoju, kad jei Dievas atliktų mano gyvenimo auditą, aš prarasčiau bet kokias teises toliau tęsti savo makabrišką egzistenciją. Jis paprasčiausiai ištrintų mano vartotoją iš pasaulio duomenų bazės, o gal pervertų savo akių strėlėmis kaip koki rausvaskruostį rojaus obuolėlį, persisunkusį pirmosios nuodėmės saldumu. Apskritai, dažnai jaučiausi šiame pasaulyje kaip kokia *nelegalė*, atklydusi iš Marso, Veneros ar net Mažojos Princo planetos. Mano prasmės ruoželiai vis siaurėjo ir siaurėjo kasdienybės horizontuose, kaip kad siaurėja sausumos paveikslas jūreivio akiratyje, kai jis išplaukia į jūros gilumą, apsitraukusią purpuriniu gobelenu. Kartais velniškai sunku naktimis būdavo, sunku užmerkti baimės kristalų pripustytas akis, atrodo, prisėlins mirties budelis ir nušienaus pavargusią galvą. Tad neretai užkabindavau langus jaunaties kabliuku, kad neužteitų svetimi. Taip ir gyvenau. Draugų kompanijoje buvau vėjavaikė, lengvai perdozavusi naivios laimės, o vienatvės akivaizdoje mėsinėjau būties lavoną po kaulėlių. Jį ir dabar tebeslepiu po savo lova.

Tąsyk buvo eilinis rytas. Gal tik kiek garsiau žiema traiškė šalčio burbuoles į mano kambario langą ir jis pasidengė neįtikėtino sudėtingumo ornamentais. „*What is love, baby don't hurt me, don't hurt me, no mooreee...*“ – suklykė telefonas netoli ausies. Dar šiek tiek garsesnis žadintuvo rėkavimas ir būčiau atsisveikinęs su klausa. Palengva rytinio irzlumo bangą numušė kvapni banga, atskriejusi iš virtuvės. Mama čirškino blynelius. Atrodo, nieko ypatingo, bet tai buvo vienas iš tų rytų, kai suvokiau laimę esant visiškai nepompastišką. Tai buvo buitinė laimė: lėkštė pilna blynų, aplietų raudona, neaiškios kilmės uogiene, centrinis šildymas veikia visu pajėgumu, mama lengvai šypsosi, apsivilkusi kiek sudriskusį chalata, o už sienos buvo girdėti Alos Pugačiovos hitai.

- Pradėsi dieną saldžiai, žiū, vakare sūrymu veidelis pasidengs, – tartum papriekaištavo mama čia pat dėdama į lėkštę dar kelis išpampusius blynelius ir dosniai užpildama juos šleikščiai saldžia uogiene.
- Žinai, mam, tu esi vienas didelis prieštaravimas sau pačiai, – atsikirtau. – Pati iškepi, šeri mane tais kaloringais blynais su visiškai neskoningai nusaldinta uogiene, o po to dar gadini nuotaiką. Tau gal vidutinio amžiaus kri...
- Tavo šukuosena yra krizė, – atšovė mama, nė nespėjus man pabaigti sakinio.
- Tavo blynai baisiau už trečiąjį pasaulinį.
- Tavo kambarys kaip po trečiojo pasaulinio.
- Tavo nauji kvepalai smirdi nustipusiomis katėmis.
- Tada užvakar per Vainiaus gimtadienį smirdėjai dvėseliena, nes pastebėjau, kad išpurškei beveik visą buteliuką.
- Tavo vyras panašus į šerną.
- Ugne, jis tavo tėvas!
- Įrodyk!

O šito nereikėjo sakyti... Ji man taip įrodė tėvystę, kad dar ilgai jaučiau karštą ranką ant savo žando. Iš virtuvės išdūmiau beprotiškai supykusi ant lengvai pasmurtavusios mamos. Akivaizdu, ši moteris visiškai neturi humoro jausmo. Kartais kai koks žmogus pasako juokelį, ji vaidina, kad tas juokelis ar pokštas yra žudikiškai juokingas, bet aš suprantu, kad tai tik norėjimas neišsiskirti. Mat kai ji juokiasi nuoširdžiai, akys susiaurėja iki visiškai mažo plyšiuko, pro kurį nebegali išvelgti jos riešutinių akių. Gyvenimo vandenynuose plūduriuoja netikrumo ir blefo laivai, kurių kapitonai esame mes. Ir tie laivai visiškai nepanašūs į Titaniką, jie nė velnio neskęsta. Pabandyk nuskandinti, tai greičiau pats priburbuliuosi kaip sunkiasvoris cepelinas. Realybė dabar yra tarsi pagaminta iš porceliano: nori paliesti, įsitikinti jos tikrumu, bet bijai, nes jei suduš – neišsimokėsi. Tad taip ir paliekam atvirą dirvą dygti netikrumo daigams. Kažkada brandinau mintį pakabinti 95 tezes prie laiptinės durų ar mokykloje, skelbiančias apie žmonių dabartines ydas ir apie jų kvailumą. Ne, aš tikrai nekopijuojau Liuterio, tiesiog 95 ir tiek. O gal užteks tiesiog kokių keturių paprastų priekaištų namie ant šaldytuvo:

- 1) Tėti, alus bukina ir taip atšipusias tavo smegenis, be to, per pilvą tuoj nebematysi savo kojų pirščiukų.
- 2) Mama, liepdama man "baigti klausytis savo tų negerių" atvirai demonstruoja rasistines pažiūras.
- 3) Broli, tau nieko neparašysiu, nes vis tiek iš tingulio nepakelsi savo sužiedėjusių akių.
- 4) Sese, nebežiū... Pala, aš neturiu sesės. DELETINAM.

Žodžiu, pamenu tik tiek, kad po tos karčios scenos su mama trenkiau durimis. Nuėjau į savo kambarį, šiltai apsvilkau ir išėjau į lauką. Mano nepompastiška buitinė laimė buvo sudaužyta į šipulius. Sunkiai gaudydama kvapą bridau per gigantiškas pusnis. Dažnai mėgdavau įsivaizduoti, kad vienmarškinė vaikščioju po Sibiro platybes. Kai kartą apie tai užsiminiau pusseserei, ji man draugiškai pasiūlė apsilankyti pas psichiatrą. Netgi davė kažkokio šundaktario vizitinę. O ką, nejaugi tik psichiškai ligotas žmogus gali norėti įsivaizduoti kančią? Tik silpnieji nardo po rožinius svajonių ežerus ir kalbasi su auksiniais žuviokais. Taigi, bridau per gigantiškas pusnis. Miestas buvo panašus į vieną didelį baltą nieką. Į visko pradžia, be jokios juodos dėmės. Tik aš savo klampojimais teršiau šitos laikinos oazės būvį. Kadangi neturėjau aiškaus tikslo,ėjau, kur sunkiau prabristi, kur mažiau tikėtinas žmonių srautas. Įkandin sekė didokas šuva, kurio akys buvo šitokios liūdnos ir tuščios kaip vienatvė. „Pakeliui mums,“ – pagalvojau. Taip irėjom kartu iki upės, kol galiausiai jis nubidzeno sau. Nežinau, kiek laiko stovėjau ir žiūrėjau į užšalusią upę, kiek laiko atjungiau nuo savęs gyvybės palaikymo aparatus. Mano budrumą pažadino tik kažkur netoliese supyškėjęs fejerverkų šou. Turbūt kažkas baiginėjo Naujųjų Metų likučius. Karnavalas, ne gyvenimas...

Apsisukau. O ką, man stovėti ir laukti kol beprasmybės kilpos pačios užsiners ant mano šalto kaklo? Upė ir visos kitos niūrios vietos yra blogis. Prisiekiu sau, kad niekada nebeisiu ten, kur vienuma yra tiesiog užkoduota. Namuėjau jau be liūdnojo Brisiaus. Miestas buvo kiek pilnesnis, gatves atsargiai raižė šarmoti automobiliai. Kai priėjau savo laiptinę, ten jaunas mano kaimynėlis stūmė invalido vežimėlį, kuriame sėdėjo senelis su ilga balta barzda, kuri pasakiškai derėjo prie žiemos garderobo. Po kelių akimirkų iš netoliese stovinčios mašinos išlipo dar vienas vyras – mano jaunojo kaimynėlio tėvas. Buvo akivaizdu, kad regiu tris skirtingas kartas. Jaunėlis atsargiai užstūmė vežimėlį slidžia pakyla ir pašaukė tėvą. Kai šis priėjo, jie abu atsargiai pakėlė senelį iš vežimėlio ir užnešė į antrąjį aukštą, kur jie gyvena. Tada jauniausiasis grįžo paimti geležinio senelio krėslo ir pamatęs mane tarstelėjo:

- Laba diena, ko tokie ankstyvi ir tokie paniurę?
- Labas, kaip čia būsi nepaniuręs, kai visi ėda gyvenimą, – atsakiau nepatenkintos, irzlios paauglės tonu ir po kelių akimirkų susigėdau dėl savo mažvaikiškumo.
- Išmušk dantis – nebeės, – šyptelėjo. – Štai, parsivežėm senelį iš ligoninės, savom kojom nebepastovi, tai ridensis dabar per gyvenimą ponaitis. Žiūrėk, tave gal tik kartą per gyvenimą neš ant rankų, ir tai vyras per tiltą jūsų sutuoktuvių dieną, o mano seneliuką kelis kartus per dieną nešiosim. Tai kas čia nelaimingas?

Daugiau nebekalbėjau. Kaimynas kaip reikiant driokstelėjo savo žodžių bombomis. Smulkiais žingsneliais bėgau laiptais, kol pasiekiau savo namų duris. Užrakinta. Atsisėdau ant kilimėlio. Mama buvo neteisi, man visai nereikėjo sulaukti vakaro, kad sūrymu veidelis pasidengtų. Čia pat liejau vandeningą, bet tylią išpažintį ant dulkėto cemento. Šitiek kainuoja tikrumas.

Skeletas

Pamenu, buvau septintokas. Ilgi susivėlę plaukai, masyvūs akiniai, keli tuzinai prisirpusių spuogų ir viskas – tu totalus *ačkarikų* karalius. Taip, buvau toks apšepęs suskis į kurį visi atkreipdavo dėmesį ir dar nureketuodavo. Kadangi buvau aukštas ir liesas kaip dviračio stipinas, tai vaikščiodavau su per trumpomis kelnėmis. Kartą per biologijos pamoką, kai mokytojos nebuvo klasėje, kažkokia *dūračka* užrėkė, kad esu panašus į skeletą, kuris kabėjo netoli lentos. Nuo tos dienos visi mane pradėjo vadinti Skeletonu (iš anglų kalbos *skeleton* – skeletas). Kiekvieną kartą, kai mane kas nors taip pavadindavo, man suskausdavo visą kūną, aštrūs diegliai tarsi galąsdavo kiekvieną kaulą, o gerklėje jausdavau karstelėjusį gumulą. Nekenčiau biologijos pamokų. Sėdėdavau pirmame suole ir žiūrėdavau pakraupęs į tą skeletą. Atrodydavo, kad sėdžiu priešais veidroді ir žiūriu į save. Niekada nepamiršiu, kaip kartą mane pakvietė atsakinėti. Stovėjau prie lentos ir *šikau* į kelnes, nes nieko, visiškai nieko nemokėjau. Per tą košmarišką *kaulažmogį*, į kurį kaskart įsistebeilydavau, aš buvau atjungęs savo klausą ir neišleidau jokios informacijos iš pasaulio. Bendravau tik su kosmosu ir skeletu. Mokytoja kažką veblėjo apie evoliuciją, Darviną... Iš atsakinėjimo vietos jis atrodė daug baugesnis ir didesnis. Klatingai šypsojosi.

– Kokia Liucijos karvė? – išpyškinau tarsi pabudęs iš transo.

Klasė prapliupo juokais. Atvėrę savo plačius žabtus, jie leido čaižų garsą. Man atrodo, tokį pat, kokią kartą girdėjau kaime, kai senelis skerdė veršiuką. Tie pienburniai jautė *kaifą*, kad aš susimoviau. Nebegalėjau pastovėti, man sudiegė nugarą ir suklupau. Suprakaitavusiomis rankomis užsidengiau veidą ir verkiau, verkiau už tuos, kurie labiausiai juokėsi. Tada, smarkiausiai iš berniukų, po savaitės partrenkė automobilis, kurį vairavo jo motina. Invalidas. Pauliui dešimtoje klasėje išdūrė akį. Aklas. Brigita, vos baigusi dvylika klasių, išvažiavo į Vokietiją. Ir nieko. Bet prostitutė. Turbūt labiausiai nepasisekė tai, kuriai gimė geniali mintis, kad aš panašus į skeletą. Buvo rasta savo bute su keliomis durtinėmis žaizdomis. Dieve, *kileriai* tikrai nepasižymi originaliomis idėjomis. Tada liedamas ašaras dar tiksliai nežinojau, kam *sadomazochistiškas* likimas labiausiai pliaukštelės botagu per gyvenimo subinę. Būtumėte matę, kaip pasikeitė besijuokiančių vaikų veidai, kai kilus skersvėjui skeletas grakščiai šmėstelėjo į šoną, palytėtas pavasarinio vėjo lūpomis. Tą akimirką atrodė toks gyvas, kad visi po to įvykio pradėjo galvoti, jog skeletas sureagavo į mano nelaimę ir atkeršijo visiems besijuokusiems. Supratau tik tiek, kad tos pavardės jau niekada neatsikratysiu. Ją tarsi išgraviravo man ant kaktos, kaip kad graviruoja numirėlių vardus ant antkapių. „Skeletonas, Skeletonas“ – skambėdavo ausyse. Kiekvieną kart prieš einant miegoti užsitraukdavau užuolaidas, nes ilgiau pažiūrėjęs pro langą pamatydavau tolumoje skeletą, kaip visada, klatingai besišypsantį. O kai danguje pribėsdavo pilnatis sėkla, man rodydavosi, kad regiu kaukolę. Jos akiduobėse gyveno sustabarėjusi vienvė ir lengvai alsuodama klausydavosi vienišų vilkų, visai tokių kaip aš, dvasios kaukimo. Sutapom.

Tais pačiais metais, vėlyvą rudenį, sėdėjau mokykloje ant suoliuko ir valgiau spurgą. Buvau jau aštuntokas. Visas apsibuzojęs aviečių džemu iš paniaurų nužiūrinėjau einančiuosius. Dauguma merginų buvo kažkokios *fuflo* – netikros nuo kojų pirščiukų iki pakaušio. Šiaip jau į mane nepažvelgdavo, nebent kokia normalesnė su beviltišku gailėsčiu. Kerpėjau vienas ant suolo ir vargo nemačiau. Taip ir toliau būčiau daręs, bet procesą sutrukdė kažkoks vaikas.

– Ką tu? – tarstelėjo ir prisėdo.

– Tu čia man? – nustebęs paklausiau ir nusišluosčiau su rankove trupiniais ir džemu aplipusias lūpas.

– Puškinui... Ko čia sėdi vienas?

– Valgau, ką nematai?

– Einam prie mūsų.

Nevalingai pakilau. Mano smegenys nesugebėjo apdoroti naujovių. Po kiek laiko supratau, kad tai buvo iš pažiūros visai normalus dvyliktokas, kuris dažnai su kitais gan padoriais individualis

sėdėdavo vestibulyje ant suolų. Bent jau nesišlaistė su mokyklos *viercheliais*. Kodėl jis užkalbino mane, kažkokį nustypusi aštuntoką? Atėjome prie dviejų jo draugelių, kurie stovėjo rūbinėje ir ėmė striukes.

- Nori pasivažinėti?
- Nenoriu. Man pamoka. Ko jūs norite iš manęs?
- Mums pagailo tavęs, sėdi visada vienas. Per psichologijos pamoką mums skaitė sukrečiančią paskaitą apie atstumtuosius. Eik tu sau, nebūk toks, reikia prablaškėti tave.
- Nu, gerai. Tik pasiimsiu striukę.

Buvau toks viskuo nusivylęs, kad pasitikejau šituo nepažįstamu dvyliktoku. Dievaži, būčiau pasitikejęs net pačiu Liuciferiu, jei tik jis būtų priėjęs ir kažką gražaus pasakęs, taip užlopydamas skauduliais suopėjusį mano gyvenimą. Akimirka net šmėstelėjo mintis, kad tai nauja pradžia, pabudimas. Tie vaikigaliai ištrauks mane iš kiauto, kuriame lindžiu visą amžinybę. Pasiėmęs striukę, nusekiau naujiesiems draugams įkandin. Viskas atrodė kiek keista, nė vienas neskubėjo susipažinti su manimi. Žinot kaip būna, rankų paspaudimai, juodo humoro juokeliai... O čia nieko. Turbūt jie žinojo, kad esu Skeletonas ir to jiems užteko. O yra jie dvyliktokai. Ir viskas. Kaiėjome koridoriumi, man pasirodė, kad į mus bado pirštais, viena mergiotė akivaizdžiai prunkstė į delną. Bet aš jaučiausi visai kietas, eidamas su šiais dvyliktokais, ir visiškai nekreipiau dėmesio į tuos debilus, perkreiptais snukiais. Kai nuėjome į vidinį kiemelį, kur mokiniai ir mokytojai parkuoja savo automobilius, vienas iš vaikų sako:

- Šūdas, gi pamiršom chemijos mokytojai paduoti tiriamąjį darbą apie gamtos taršą. Tu, Skeletonas, eik atsisėsk į tą raudoną BMW. Gali sėstis į priekį. Mes tuoj grįšim.

PYP PYP

Vaikinas iš tomos atrakino automobilį. Palengvaėjau jo link. Apsuptas tūkstančio akių, kurios smalsiai žiūrėjo pro langus, nekantravau įlipti į šį išblizgintą *mašiniuką*. Užtamsinti langai ir *superiniai lietniakai* suteikė automobiliui savotiškai *maroziško* žavesio. Iškilmingai pradaręs priekines dureles pakraupau iš siaubo, mečiausi atgal ir pergriuvau. Ant sėdynės sėdėjęs skeletas išdarėdėjo lauk ir sukniubo ant asfalto. Kruvinais delnai pasirėmiau į žemę ir vargais negalais atsistojau. Mokyklos langai kone traškėjo nuo masinio juoko bangos, iš kiekvieno reginį stebėjusio kvaišos žabtų dribo putos. Dvyliktokų draugiškumas buvo tik skanutėlaitis blefas. Jie išlėkė iš mokyklos žvengdami ir plodami vienas kitam per petį dėl pavykusio bajerio. Pertirpęs stovėjau įvykio epicentre ir žiūrėjau į žemę. Asfaltas tarsi bangavo, pajutęs mano gėdos karštį. Tai buvo maksimali pašaipa, nemokamas spektaklis gaujai nesubrendusių žvėrių.

- Cha cha, būtum matęs savo *rožą*, vaikyti, – vos išlemeno iš juoko dūstantis mano „didysis draugas“ ir su savo pakalikais nuėjo atgal į mokyklą.

Kiek atsigavęs nutariau tęsti spektaklį, kadangi tos pačios akys vis dar gėrėjosi dienos kulminacijos likučiais ir prisiminimais apie mano veido išraišką, pamačius iš automobilio išsivyniojantį skeletą. Pamačiau praviras ūkvedžio sandėliuko duris ir užėjau vidun. Susiradau tvirtą kėdę ir gabalą virvės. Išėjęs laukan pasitikrinau ar dar turiu žiūrovų. Nors vežimu vežk! Smalsios akys buvo įsistebeilijusios į mane ir nekantriai laukė, ką aš toliau darysiu. Akimis nuskenavau kiemelį ir išsirinkau plačialapį ažuolą. Viena jo šaka buvo idealiai atitolusi nuo žemės, tad pasistačiau kėdute po ja. Pasilipėjęs nesgrabiai išvyniojau virvę ir aprišau ja savo nusižiūrėtą šaką. Kai rankomis pradėjau rišti smagią kilpą, nesusilaikiau nepažiūrėjęs į langus. Veidai jau buvo bepradedą keisti savo mimikas. Staiga pro duris išbėgo biologijos mokytoja.

- Ką darai, baik! Nulipk nuo kėdės! – suspigo artėdama.

Rudens šiaurys iškilmingai siūbavo kabantį skeletą. Dievaži, velniškai panašų į tą, kuris šiaip jau kabėjo biologijos kabinete, o dabar vartėsi prie kraujo spalvos BMW. Ant žolės, po storakamieniu ažuolu, gulėjo dideli akiniai, o naujasis skeletas mūvėjo kelnėmis. Taip graudžiai neskoningai per trumpomis.